

DOBROGEA JUNĂ

Voi de acum, stărați de un Siat unde nu vocea atârădă, ci numai legea, deblăciată și încuviințată de Napiune, hotărâre și cărmărește... (Ola Proclamația Domnului, de G. A. D. 24. Decembrie 1913)

FONDATEUR-PROPRIETAR:

CONSTANTIN N. SARRY

REDACȚIA, BUCUREȘTI, str. Pătrașcu-Vodă, 3
ADMINISTRAȚIA, CONSTANȚA, Str. Dorobanșilor No. 28
Manuscrisurile se acceptă însoțite

ABONAMENTE:

Pe un an 12 Lei — Pe 6 luni 6 Lei
— Pentru presei și învățători gratuit
— Anunțuri și reclame după învelis —

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL DOBROGEAN

„METODA BULGĂREASCĂ“

A fost un timp—inainte numai cu vreo 4-5 ani de la mobilizarea din 1913, — când tot cecece venia de la vecinii din Sudul Dunării purta pecetia lucrului primitiv, rudimentar, quasi-sălbatic; când orice producție de artă — populară sau modernă — era întâmpinată în lumea noastră literară ca și în opinia publică, cu zâmbete de compătimitate, ca ceva ce nu merită nici măcar onoarea unei mai de aproape cercetări analitice obiective; când orice vis național și orice efort în a-l atinge erau însoțite de formidabile hohote de râs; când în sfârșit pretutindeni în țara aceasta a snobilor și a marilor bărbați de Stat apreciați în marile centre europene, tot cecece se făcea în dreapta Dunării era ceva „balcanic“, nemeținând nici o atenție și neputând inspira nici o îngrijire.

Au trebuit eroicele silinți și temerarul curaj ale d-lui Neculai Iorga, omul viziunilor juste și al realităților naționale, pentru ca să se poată șterge această prejudecată nenorocită și primejdioasă din mintea dirigiților, ca și în genere, dintr-aceea a tuturor politicianilor noștri. 1913 a confirmat, numai, spusele d-sale cari, altădată, stărniseră atăta ilaritate.

Ce anume ne-a spus d. Iorga? — Că în Bulgaria, în Serbia și chiar în celelalte țări „balcanice“ există o cultură demnă de a fi cercetată și folosită de noi; că între aceste culturi, care poartă caracterele neamurilor cari le-au produs, există o legătură oarecare, o notă comună care le imprimă ceva din însăși caracterul peninsulei și după care ușor pot fi osebite de celele culturi europene: caracterul „balcanic“; că, chiar cultura noastră se întredese în trecutul ei cu aceste culturi „balcanice“, influențându-se reciproc; și că deci legăturile acestea care uneau prin cultură poporul și țara românească cu popoarele și țările „balcanice“ trebuie restaurate, pentru ca prin influența ce fatal va exercita cultura românească — mai bogată și mai cuprinzătoare decât ele — să se întredese hegemonia noastră în Balcani.

Cum spun, evenimentele din 1912 — 1913 au dat perfectă dreptate d-lui Iorga și astăzi, opinia noastră publică s-a scuturat de prejudecata de-odinoară, prinzând de bune și folositoare aceste păreri salutare.

Intre noi și „balcanici“ dar trebuie să existe un continuu contact și tot trebuie să se înarmeze cu convințeros că totuși a datoriei de-a se cerceta reciproc, pentru a se putea cunoaște și prețui mai bine.

Presă poate ajuta mult această anevoioasă operă de cunoaștere și pătrundere reciprocă.

Constat cu bucurie că în opinia noastră publică, se designează un tot mai pronunțat curent în favoarea acestei idei. Se fac studii și cercetări de către economiști, istorici, geologi, oameni de școală, oșteri, etc., stabilindu-se cu din ce în ce mai multă stăruință comparațiile necesare. Tot ce e bun și ar putea ajuta eforturile noastre spre progres e remarcabil și folosit în special, poporul bulgar, cărui nu i se pot tăgădui anumite însușiri bune, e termenul obișnuit de comparație. S'a creiat din această tendință de comparație o expresiune proprie, care închițe un anumit procedeu în opera de organizare națională și de gospodărie a Statului vecin: „Metoda bulgărească“.

Când zicem „metoda bulgărească“ nu înțelegem decât însușirile și defectele acestei opere. Și înainte de toate, ne gândim la grija ce Bulgarii poartă *Solii și Armatei*, două părți de ridicare ale unui popor. Pretutin-

deni, până și în cel mai obscur cântec, Bulgarii au înființat școli, clădind localuri încăpătoare—lucrări de o soliditate și trănicie fără pereche,— și punându-le sub conducerea unor învățători desțelniți și pricepuți. În cecece privește armata ei au cheltuit până el din urmă ban pentru a face d. această instituție o forță de temut, în stare a birui.

Dar „metoda bulgărească“ nu înseamnă numai l învățător la 40 de copii și o armată care să cuprindă toate elementele din țară în stare a lupta: ea se mai vedește și'n alte direcțiuni în viața poporului bulgar: în gospodăria satelor și orașelor, în întredunțarea fondurilor statului, etc.

Se știe că în întâiul războiu balcanic, toate orașele din Bulgaria au contribuit cu sume surprinzătoare de mari pentru ajutorarea fondului național de război. Bazargicul și Silistra își au și ele partea lor de contribuție de câteva milioane! De unde acești bani?

Bulgaria, trebuie să recunoaștem, a fost acuită de acea clasă parazită, a politicianilor care la noi s'a produs în toate hidoasele ei manifestări. Acolo, prin introducerea unui regim politic ultra-democratic, toți cetățenii au luat parte efectivă la conducerea țării și țărâniea noastră ar putea lua pildă de putere de organizare, de tăria de cuget și de conștiință a scopurilor urmărite dela cea bulgară. În cât, oricine s'ar fi găsit la cărmă, a trebuit să și dea toată silința să nu jignească prin actele lor sentimentul

public. Mai mult chiar, când nevoi urgente ale localității cereau recurgerea la fonduri străine, în virtutea nu a unei legi, dar a unui obicei al pământului, obștea întreagă era chemată să și dea toată silința, să și dea avizul ei hotărâtor,—cum e cazul împreună-tulului orașului Ruscine.

Mi se pare că e o bunicică distanță între „metoda bulgărească“ și cea românească,—ale căreia defecte cronice s'au evidențiat în chip strălucit cu prilejul „organizației“ (!) Quadrilaterului...

Desigur, mulțumită acestei „metode“, bulgarii nu au încă tramvelele și nici luminile electrice care fac fala orașelor noastre; au însă în schimb cel puțin tot atâtea școli cât și noi, și cu un număr de învățători mai mare, au o armată instruită și bine echipată și au orășel fărâșatorii. Și când au acestea, celelalte vin dela sine.

În aceste direcții „metoda bulgărească“ poate fi imitată, trebuie să fie imitată de noi. Poporul român nu mai poate suporta sarcinile grele ce i s'au impus de dragul luxului orașelor și huzurului politicianilor. Și nicăiri poate că acest adevăr nu e mai evident ca în Dobrogea unde patima de bani și gustul de risipi nu mai află margini. Și noi, cei grupați în jurul acestei foi, nu reprezentăm decât începutul unei reacțiuni sănătoase care să facă să se aplice și aci buna „metoda bulgărească“. Înțelege ori cine cât bine poate rezulta pentru provincia întreagă din această aplicație și ce mare e datorია de a sprijini această încercare de emancipare de sub jugul politicizismului triumfant.

P. Ștefanescu.

Situația politică

LA CONSTANȚA

Svircoalele d lui Ion Roman

De înfrigurarea războinică, care a cuprins omenirea întreagă, nu putea fi ferit lagărul liberalilor din Constanța. Belicoși ca nici odată și desparțiți în două tabere bine distincte, guvernamentali din Metropola Dobrogei—deoparte prefectul cu grosul partidului; de alta veșnic nemulțumit și nemulțumitor, onor. d. Roman, cu câțiva inși pituleți după-degetele mâinii sale—au luat pozițiune de atac,—și oștile stau față în față...

Acest „joc de război“ e vechi și foarte bine cunoscut ca și personalitatea socială și politică a ilustrizmului d. Roman.

După ce a scipat mâna binefăcătoare a d-lui Vărnăv, pe care o linsese ani de zile, acesta — se știe — s'a pus în serviciul d-lui Oancea cu intențiunea de a usurpa o situațiune dela care, sub cel dietăi, a fost ținut cât mai departe.

Nici actualul-conducător al liberalilor constanțeni, însă, care cunoștea mai bine și mai de aproape de cât fostul prefect, pe „ilustrul“ avocat din Constanța și ex-primar al Medjidiei, nu s'a lăsat să fie ținut în atmosfera acruă a d-lui Roman decât atâta vreme, cât acesta i-a putut servi de instrument. La prima ocaziune șeful actual al liberalilor locali s'a căutat să se dispenseze de asemenea servicii, asupra cărora registrele Casei Oancea din Hârșova cuprind multe capitole. Astfel ilustra personalitate a d-lui Roman e trimisă din nou la plimbare și îndepărtată peste pentru totdeauna de- vizul ei favorit.

Vizul acesta? Mai întâi primar — stăpân pe un budget de cinci milioane—și apoi prefect de Constanța — în care calitate stă alături cel puțin cu... Tarul Rusiei!

Sub imperiul acestui vis, d. Roman a căutat în toate chipurile să submineze primariatul d-lui Andreonești — primariat eșecit de acesta în opoziție. Toate intrigile sale însă pe lângă d. n. Dr. Săvozeanu și Alimășteanu din localitate, toate unșirile pe lângă d. Oancea, toate unșirile pe lângă centru, rămânând toate infructuoase. „Ilustrul“ nostru a trebuit să se mulțumească cu... postul de prefect și în acest scop s'a și pus pe lucru. Cum însă știeles inișioase străcurate

prin „Adevărul“ — exact după tipicul ce lora utilizate altă dată împotriva d-lui Vărnăv — păreau insuficiente, d. Roman a pândit, a preparat și a crezut că a găsit-o, o altă ocaziune: A fost căderea la alegerea de senator a actualului ministru de finanțe. D. Oancea a fost atunci denunțat formal, prin intermediul d-lui Morțuș, ca autor al acelei „lețiuni“ date Centrului, pentru amestecul său ilicit în „treburile din afară“.

Întâi însă de nici trucele acesta n'a putut succede d-lui Roman. Prefectul actual și-a putut procura — pe cât aflăm — declarațiuni scrise și categorice din partea mai multor alegători din col. I de Senat, cari afirmă că în ziua de alegere au fost înduși în eroare de către d. Roman, delegat în birou, și sfătuiți să voteze pe d. Pariano, cumnatul acestuia din urmă.

Cu această pară — și s'a înfundat intrigantului, care de vreo zece ani turbură viața politică a orașului Constanța.

Primăria a încetat de a-i mai scrie „spasajul“ de o mie de lei pe lună și e vorba că la prima adunare a membrilor clubului dânsul s'a făcut excluz din partid. S'a fie oare o coincidență între demembrarea Austriei perfide și sfârșitul acestui politician pervers?

LA TULCEA

Failmentul partidelor politice din localitate

Ceace am profetizat de mult, începe să se îndeplinească. Tinerele grupuri politice din Tulcea sunt pe pragul failmentului.

Partidul liberal, care se părea cel mai solid organizat, astăzi este complet dezorganizat prin lupta dintre cei doi antagoniști: senatorul Atanasiu și fostul prefect Stoilescu.

Stoilescu și în frunte cu farmacistul Melinescu, avocatii Comșa, Drăghici, Ventura etc., se credes stăpâni pe situație, dar vestea dimisiei Prefectului i-a derutat cu totul.

Românul și Carpatul

Vederilor lui VAIDA

*Invidia și ura și-a iadului porniri,
Învrămășind apusul și toate-a lui oștiri,
A sfărâmat tot crezul măreț de până-acum
Și-i plină Europa de sânge și de fum.*

*Pe-o măgură de dealuri, adus de dorul viu
De-a-și răspic și-o teamă și-al gândului pustiu,
Românul, întâlnindu-și Carpatul—frate drag—
Gândind, grăi cam astfel, proptit de-al lui toiag:*

*— Carpat măreț! O șoptă—culeasă depe-un vânt—
A 'ngândurat, o clipă, tot blândul meu pământ.
Par'car și dat să spună c'o cursă tu ne 'ntinzi...
Lăsa să se 'ntrevadă c'ai vrea ca să ne vinzi.*

*Carpate drag, în focul și 'n groaznicul război,
Tărât întreg apusul, tărăți vom și noi.
Tu știi însă: „oștelui, în foc se oștește“—
Și-i mult de când Românul aza un foc dorește!*

*O vitregă ursită ursitu-m'a s'ajung
Să vad plângându-mi frații, în chinuri, îndelung.
Aceeș soartă însă ș'acelaș nenoroc
Azi cere răzbanare prin trâmbițe de foc!*

*În țara 'n care 'n juguri gem mii de frați ai mei,
Tu știi... că și Chesarul și Sfetnicii-s mișei...
Drept nu-i! — iar legea-i oarbă, Judecătorii-s câni!
În iemniți și pe roată-s arhanghelii români!*

*Dar toate au o vreme și toate au un rost:
Să știi că, data asta, ne vine rândul nost...
Vitejii Româneli — să știi că sunt pe drum —
Preface-vor dușmanul în pulbere și scrum!*

*Ajunge despotismul și secolii de plâns...
Ajunge și răbdarea și chinul de de-ajuns.
E ora judecării... sunt vremile de-apoi...
Dușmanului de veacuri l-om răsplăți și noi!*

*Să știi! A sosit timpul — și-o spun — și să te temi! —
Să frâng și jugul groaznic și scâncetul de vremi.
Să știi c'a bate ceasul... că vrea chiar Dumnezeu —
Și-o'i mântui și neamul și tot pământul meu.*

*Carpat iubit! Tu, mie, mi-ai fost și soț și frate!
Dar ia-mi sub scut dușmanul — și-ți jur că te voi bate!
Să știi! — a venit vremea trușia s'o răpun...
Să știi că'n ceasul asta tot neamul mi-l răsun!*

Constanța, 1914

Crație-Delaștieșu

centru au dat câștig de cauză d-lui Atanasiu, recunoscându-l ca șeful necoțostat al liberalilor tulcești. Ei învita pe dizidenții să ceară iertare șefului și să reintre în rânduri până mai e timp, căci mai târziu nu vor mai fi primiți.

Dacă se va recunoaște la centru șefii d-lui Cociag, Atanasiu și declarându-se solidari, cu d-l Atanasiu, vor părăsi partidul liberal și se vor înscrie la Tacheștii unde Atanasiu are promis șefia, spre a strânge pe toți dizidenții Democratii la mână, constituindu astfel cel mai numeros și mai tare partid politic la Tulcea.

Mulți comentează dimisia Prefectului, considerându ca o fugă de pe câmpul de luptă; și nu pot pricepe motivul îndărjitel lupte pe care a pornit-o în contra șefiei lui Atanasiu, dacă după cum se constată azi, n'a urmărit prin aca luptă să devie dânsul șef.

Unii își explică lupta ca o răzbanare contra d-lui Atanasiu, care cu câțiva ani în urmă, ca Prefect de Tulcea a umilit în vre-o împrejurare pe d-l Stoilescu, subalternul său, subprefect de Iașca și director girant de Prefectură.

Oricât de întemeiat ar fi fost ura sa nu trebuia să distrugă un partid pentru mici chestii personale.

Partidul conservator democrat este într-o stare și mai trântă decât partidul liberal.

D-l Sebastian Teodorescu care în trecut guvern de Colaborare fusese ales deputat cu o majoritate de peste 3 mii de voturi, n'a obținut la ultima alegere de constituență decât vre-o 20 de voturi și a fost întrecut până și de candidații independenți acuzânduși de vre-o grupare politică. Pe la începutul lunii trecute d. S. Teodorescu împreună cu cei câți-va intelectuali rămași devotați, a avut o întrevedere cu d-l Tache Ionescu în Galați, pe care ocazional sebastianiștii au cerut excluderea din partid a d-lui avocat Lișciardopol. D-l Tache Ionescu însă drept răspuns, a declarat d-lui Sebastian Teodorescu că și retrage de o candida

increderea și șefia, rămânând ca la toamnă să vie personal la Tulcea spre a hotărâ asupra situației grupării.

De sigur d-l Tache Ionescu este în căutarea unui nou șef, care să realizeze reintegrarea partidului din Tulcea și nu ar fi lucru de mare să se îndeplinească profețiile unora cu viitoarea șefia a d-lui Atanasiu la democrație.

Se știe că s'ar fi făcut încercări și pe lângă d-l general pensionar Toma Constantinescu, fostul comandant al diviziei din Tulcea, care a refuzat însă declarând că nu vrea să facă politică militanță; mai ales cum o înțeleg politici anii din Tulcea.

Un moment a fost vorba și de șefia d-lui colonel pensionar Găiceanu, dar acesta fiind prea străns legat de d-l S. Teodorescu câte temere că de fapt va conduce partidul tot șeful economizat.

Dacă la liberali și la tacheștii se resimte lipsa unor șefi locali cu autoritate și cu încrederea deplină a centrului; la conservatori lucrurile stau și mai rău tocmai din cauza unui prea mare număr de șefi locali, care se ceartă silnic disputându și întâetates.

Lupta ocultă pentru șefia dintre d-l Borg și Calafateanu continuă tot mai îndărjât.

La aceasta se mai adaugă unele noiște pretenții de șefia ale d-lui avocat Cișpăru care este susținut de întreaga familie Cișpăru cu care se înrudește de aproape. Reușita în două rânduri la alegerea Colegiului I de Comuna nu vedește că d-l Calafateanu se bucură de mare popularitate în Tulcea. D-na a avut prudența de a se prezenta în alegeri cu o listă de aștețeneasoz greasă de populație pe când lista prefectului era compusă

De vânzare

Moșra cu toate dependențele sale, în bună stare, a d-lui Ion V. Popșa din comuna Cărușorut.

P. ȘAPIRA
Furnisorul Curții Regale

CONSTANȚA. — 17, STRADA CAROL, 17

RECOMANDĂ MARELE SAU MAGASIN CU
CEASORNICARIE
BIJOUTERIE
ȘI OPTICA

ca cel mai bogat : sortat din toată Dobrogea

Vinde cel mai puțin

Se găsesc mărfuri dela 50 bani la 2.500 lei bucata
Cadastru pentru logodea, suși și bolzuri

LA ȘAPIRA se vând și bilete ale
Loteriei Regatului Român

Oraș comandă se poate efectua și prin poștă
Prospecte gratis la cerere

MAGASIN DE ÎNCREDERE

Onor. Clientelă,

Servesc în modul cel mai conștient, furnizând calitate și prețuri garantate și din o pepineră renumită din Ungaria, 1000 de bucăți viță vită 185 lei, galbenă de Odobuși, Crampoie sau toasă de Cotnari Fetecș, Brașilua, Solari negri Burgher, Kadarka, Oporto, Negru vârtos, Solari Chasseias 1000 bucăți 2000 lei, Blaur, rose, Coulard, Vibert, Tokay, Napoleon, Tămăioasă : (muscat) 200 lei, Lănel, Oitonei, Muscat Perle de Casba cel mai timpuriu de masă mla 300 lei, bun spăstra pentru iarnă, Viță de 2 ani 20%, mai scump. Solari albit în verde 10%, mai scump. Comenziile vor fi însoțite cu un scont de 10%.

Servesc și cu pomi albiți de 3—4 ani, Meri, Cireși, Pruni, Coși, Cireși, Vișini, Gutui, Persici, Nuc, 1 bucată 1.20—2 lei.

Comenziile se vor expedi prin gara Constanța, și se vor adresa în Strada Ion Blănescu 8, Constanța.

Cu stimă, **ALEXE SOCOLY**

CASINOU DIN CONSTANȚA

MARI ATRACȚIUNI DE SENZAȚIE

SERBARI DE ZI ȘI DE NOAPTEA

TEATRU de Comedii românești sub direcțiunea d-lui **DAVILA**
TEATRU DE COMEDII FRANCEZE

Teatru de Varietăți și Muzc-Hall

ORCHESTRA de virtuozii din Montecarlo sub direcțiunea d-lui **REYNAUD**

• CEI MAI CELEBRI ARTIȘTI DE PE SCENELE EUROPENE •

RESTAURANT ȘI TERASE DE CONSUMAȚIUNI

MARI SERBARI. FOCURI DE ARTIFICII SPLENDEDE

MEETING DE AVIAȚIUNE

CURSE DE CAI — CURSE DE REGATE

Toate atracțiunile marilor casinouri din lume

SOCIETATE ANONIMA
DE
CIMENT PORTLAND
ȘI
VAR HIDRAULIC
CERNAVODA (România)

CAPITAL SOCIAL LEI 2.000.000
Producțiunea anuală totală 100.000

Fabrici de CIMENT PORTLAND și Var Hidraulic

Ciment Portland provenind din exploatare relativă de cea mai recentă construcțiune, provenit și Var Hidraulic special și comercial din fabrica Cernavoda. Sînd gătite, de cea mai superioară calitate și autoritățile competente, au fost admise în toate lucrările administrațiilor civile și militare; întrebându-se de răziva ani la lucrările de mare, cum este Construcțiunea Portului Constanța, precum și la toate lucrările Serviciilor hidraulice din țară.

Export în : BULGARIA, RUSIA, TURCIA și SERBIA

Legături directe și extra-rapide cu porturile :
Constantinopol, Smirna și Alexandria
prin vapoarele Serviciului Maritim Român

Pentru comenzi și informațiuni a se adresa direct reprezentanților generali
d-nii **NICOLAE FEHER & Co.** Soc. în comandită, București, Smârdan 17
sau direcțiunii Societății Cernavoda

BIROU TEHNIC DE INFORMAȚII MECANICE
— Constanța —

Domnilor Agricultori,

Doriți să cumpărați orice soi de mașini care le-ați văzut, știți amint, sau vă închipuiți că ar exista? Intrebați prin scris acest birou și veți avea deslușiri complete: trimiteți în scrisoarea lei 1 ban în mărui pentru informații, în schimb veți primi de păcăleli și mașini prăte.

Biroul nostru nu are nici o legătură cu nici o casă de mașini.

Vă recomandăm numai mașinile bune, simple și practice de din țară, sau străinătate.

Cine întreabă nu se păcălește O NOUȚATE

Vapoarele și Trierătoarele Americane sunt minunea economiei plugărilor din țară și mare. Trieră mult, curat și asemănare, iar risipa a dispărut, fiind închise ca o cutie, construcția mai solidă ca cele englezești, fără a întrebuița mai mult de 15 oameni pe serie, mașină și spală de praș toate pe care le face piavă după voință, deșu singură mașina piavă în șir. Mai efine ca celelalte și fără dobândă la rate. Posed certificate de mulțumire dela d-nii : I. Banciu, R. Mihăilescu, Al. Butic, A. Alexandrid, I. Nedelcu, N. Bediu, I. Vasilescu și alții. S'a vândut o garnitură d-lui Ch. Panaitescu mecanic, una d-lui Gh. Dumitrescu Menghia și una d-lui I. Viădescu Cozacioleni.

Doritorii de a cumpăra să pot adresa d-lui (Christache) Panaitescu, mecanic Piața Grivița (Cott) Constanța.

DIMITRIE BĂLĂNESCU
107 — STRADA CAROL, — 107

MAGAZIN CU FIERARIE
ASORTAT CU

Broaște, lacăte, balamale, sârmă, ciment, var hidraulic nicovale, menghine, etc.

Specialitate în articole de
Vopsele fine, Uleiuri de englezești și tot felul de Lucruri garantate

BAZAR ENGLEZ
CARP & COSTOVICI
— CONSTANȚA —
No. 6-8, STRADA CAROL I, No. 6-8

Asortat numai cu MĂRFURI FINE.— Articole de voiaj.— Articole pentru domni

INCĂLȚĂMÎNTE AMERICANĂ

Galanterie de Lux și Neutâji. — Croitorie de Primul Rang. — Ștofe Englezești

„DOBROGEA”

SOCIETATE COOPERATIVA

CAPITAL SOCIAL 100.000 LEI

Constanța, — STRADA CAROL No. 64, — Constanța

FURNIZARE A SERVICIULUI MARITIM ROMÂN ȘI A CAZINOU LUI COMUNAL CONSTANȚA

COLONIALE, DELICATESE ARTICOLE ORIENTALE
BAUTURI INDIGENE ȘI STREINE

Serviciul la domiciliu gratuit

Expedițiuni în țara și streinătate

TELEFON

TELEFON